

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztős g.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1911. JANUÁR 12.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 9. SZAM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.—K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50.
Egy óra . . . 1.20
Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K
Kiadóhivatal:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

A szerb szerződés.

Kassa, jan. 11.

A szerb kereskedelmi szerződést a parlament többsége részleteiben is elfogadta s ezzel tető alá hozta a rég óta nyaggatott ügyet. A vita során két országos jelentőségű beszéd keltett mély hatást a közvéleményben Hieronymi Károly kereskedelmi és Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter beszéde. Mindkét államférfi a maga rezortjának szempontjából világította meg a kérdést. Mint ugyanazon aranypénznek két oldala, úgy kiegészítette egymást a kereskedelmi miniszter beszéde a földmívelési miniszter beszédével.

E két világos fejű, művelt lelkű, európai gondolkozású politikus beszédét hallgatva, az agrárius és merkantil jelszavak elhalványodnak, boszorkánynyomás gyanánt nyomtalanul eltűnnek.

Bár egyikük a magyar ipar és kereskedelemnek, másikuk a magyar földnek a hivatott képviselője, a hogy a szájukat szólásra nyitják, vagy a mint egy aktát elintéznek, az egész nemzetet látják csak, a nemzet egyetemes érdekét! Egyikük sem volna képes egyoldalú osztrák érdeket istápolni. Mint a hogy a tükröt óvakodik összetörni az, a ki abban az egész szoba képét szeretné látni; akként óvakodnak ők is töredékeire bontani szét a nemzeti társadalmat, a melynek ereje és életképessége az egységes voltában van.

Ők a régi liberális iskola politikusai. Retrográd eszméknek, akármily divatosak is, nem hódolnak.

A szerb kereskedelmi szerződés tárgyalásának első napjaiban agrár és merkantil jelszavaktól volt izzó a levegő. A két szervezett tábor keményen összezapott. Sebek estek itt is, ott is. S ahogy a forgó láva lefut a csucsról a hegy lábáig, az osztályharc jelszavai egyik párttól a másikig csergendeztek. Itt-ott, a pártkeretek rovására, egyik táborból kezdett átcsapni a másik táborba az erjesztő méreg.

Am a munkapárt vezérének nyugodt bölcsességén, a szakminiszterek liberális elfogulatlanságán, s a munkapárt, hogy úgy mondjuk, elsőrangú „emberanyagán“ megtört az osztályérdekek és osztályszenvédélyek próbálkozása.

S mikor a vita végén a földmívelési miniszter másodszer szólalt fel: előkelő gondolkodásával, tárgyilagos felfogásával, liberális politikai világnézetével nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a merkanti és agrár jelszavak mérkőzése visszaszorult abba a természetes mederbe, a honnét nem lett volna szabad kicsapniok.

Egyik kijelentése Serényinck épp oly jellemző reá, mint a kormányras a korszakra, amelyet ők inauguráltak.

A husdrágaságról szólva azt mondta: nem a husarak erőszakos letörésére kell törekedni, hanem az általános jólét emelésére, a társadalom kereső képességének a mívelésére. Szóval olyan politikára, amely nem egyes osztályok érdekeit támadja vagy deldelgeti, hanem az egész nemzet sorsának javítására gondol.

A telkek értékemelkedés

Jegyzetek az illeték kirovásról.

Már hallottunk valamit az angol „Bet-terment“ törvényről, mely a telkek értékemelkedését bizonyos illetéki díj szedésével adóztatja. Abból az elvből indulhatott ki a törvény, hogy a köznek valami részesedés jár abból a szerencséből, hogy bizonyos természetszerű okokból egyes tulajdonosok ingatlanai tetemes értékemelkedést ért el. Ez a törvény azonban nem viszonylagos, hanem általános erővel bír.

Valamit hallhatott a városi tanács is erről a törvényről, nem többet, mint mi halvány emlékezet után, mert abban spekulál, hogy a telkek értékemelkedés címén a telektulajdonosokra illetéket fog kiróni. Az angol mintán azonban már is annyit változtat, ami az egész tervet illusziussá teszi. Az a készülöben levő új szabályrendelet-tervezet ugyanis, melyet a városi tanács tegnap — még embrió állapotában — oly sötét publikált, nem általános rendelkezés alapul, nem terjed ki a telkek értékemelkedés illetéke egyetemlegesen a város vala-

menyi telektulajdonosára, hanem ötletszerűen elképzelt szándékkal, csak azon telkek tulajdonosaira akar illetéket kiróni, akik a „villamos vasut mentén“ ingatlant birtokolnak, vagy még „szabályosabban“, amelyek a „villamos vasut közelében fekszenek és utcai homlokzattal bírnak, vagy később bekövetkező utcanyitás folytán homlokzattal fognak nyerni.

Előre megjósoljuk, hogy a városi tanács kemény fába vágta a fejszét. Nem olyan piti-ügy. Ez a terv, mely még részeiben kiforratlan, kapiskálásnál többet nem jelent, megvalósulása esetén nemcsak a jogos magánérdeket sérti, hanem a telekspekuláció ellen irányult élével, könnyen megakasztja a város természetes fejlődését. Mert az indokolás, hogy az „értékemelkedés az illető tulajdonosnak minden munkája és érdeme nélkül tisztán a közönség áldozatkészségéből következett be, miért is méltányos, hogy a közpénzen nagy költséggel létesülő villamosvasut által okozott értékföbbletnek legalább egy csekély része a köznek megtérüljön“ — se nem igazságos, se nem jogos! Mert hiszen a belvárosi ingatlanok értéke évről-évre emelkedik. A forgalom növekedése magával hozza, hogy az exponált helyeken a telkek természetszerűen értékben gyarapodtak. Egy Fő-utcai sarokház bizonyára jóval nagyobb értékemelkedést mutathat föl, mint az a kis családi ház, mely Barcza közelében esetleg fel fog épülni. Miért tesz kivételt a város a vonalon kívül álló ingatlan tulajdonosokkal? Tessék csak utána nézni, hogy évtizedek óta mennyiben emelkedtek forgalmas utakon a telkek?

Sőt, úgy tudjuk, hogy ez az illetékirovás csak a Pesti-uti vonalon elterülő telektulajdonosokat fogja érinteni. A Csermelyvölgyben már volt közuti, ott az nem újság! — állítólag ez az index! Hát a város, ha csak az igazságosságnak látszatát is akarná kelteni, akkor egyenlő elbánásban részesítené a Bethlen-köruti, a Fő-utcai és csermelyvölgyi, Erzsébet-téri telektulajdonosokat, mert bizonyos, hogy itt is a közeli vasut létesítésével a telkek ára emelkedni fog.

De a látszat akkor sem halványítaná el az igazságot, ha a megterhelhetőség az összes vonalmenti telkekre kiterjedne. Mert a villamos vasut, nem a „közönség áldozatkészségéből következik be“ (közönség alatt az egész város lakosságát kell érteni) de, hogy a város fogalmakat tisztázzuk, szabatosan, és egyedül csak az adózó polgárság jóvoltából, mely az intézmény szociális és gazdasági fontosságát felismerve, nem riadt vissza az újabb terhektől. Ez a teher arányosan osztlik meg, valamennyi kassai pótdát fizető polgár között, nem állhat meg tehát az a rabulisztika, hogy az „illető telektulajdonosok munka és érdem nélkül“ jutottak az érték emelkedéshez. Ők ép olyan részei a

**SZŐNYEGEK,
FÜGGÖNYÖK,
BUTORKELMÉK**

a legnagyobb választékban Széman testvérek
ÁRUHÁZÁBAN
Kassa, Fő-utca 62. sz.

a legújabb mintázatban, feltűnő olcsó áron árusítatnak

teherviselésnek, mint a vonalon tullakó polgárok. Ezért érthetetlen, hogy miért pecézik ki éppen azokat az adófizetőket, akik esetleg egészséges, olcsó, könnyen megközelíthető lakásokat akarnak építeni, akik fejlesztési készek a várost, akik segítenek a lakásdrágaságon, amiben tehetetlennek mutatkozik a városi intézőség. Vagy ha olyan nagyon meg vannak győződve, hogy a „közönség” építi fel a villamost, akkor tessék illetékel sújtani mindazokat, akik a közterhek viseléséről, a városi pótdától mentesen, éppen úgy élvezni fogják a villamos előnyeit, mint az adófizetők!

Elhibázott dolog, hogy ez a terv csak most pattant ki. Miért nem álltak vele elő, mikor a villamos szubvencionálását kérték? A legravaszabb róka sem gondolhatta, hogy két bőrt húznak le a hátáról.

Andrássy nagy kávéház!

Tulajdonos: Szentgyörgyi Ferenc.
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK
:: 7 UJ BILIÁRDASZTAL. ::
Minden szombaton
= katonazene-hangverseny. =
Vasárnap, hétfőn, kedden és
csütörtökön este cigányzene.

A villamos utolsó aktusa.

Módosítások a szerződésben.

Elfogadta a berlini cég.

A villamos vasut szerződése voltaképpen a napokba vált perfekt ügyletté. Ismeretes, hogy a decemberi közgyűlés, a szerződést az előadó javaslatára bizonyos „stiláris módosítások”-kal elfogadta. Közgyűlés után azonban kitűnt, hogy ezek a módosítások nemcsak stilárisak, hanem a szerződés eleve nem is érintik. Különösen két módosítást emelhetünk ki, ami a berlini cég által aláírt eredeti szerződésben nem volt felvéve.

Az első kikötés, szinte természetesen leg feleslegesen került módosítás útján a szerződésbe. Arról szól, hogy a villamos vasutnak, *felelősen kell fizetnie a fabefuvarozás késedelme esetén.* Erre a törvény is kötelezi a vállalkozót, ha a szállítást késedelmezi.

A második figyelemre méltóbb módosítás abban áll, hogy a villamos vasut terhére kisabolt egyes levonásokat a város jogosult a társulatnak nyújtandó szubvencióból visszatartani.

Ezen a ponton a szűkebb bizottság több napig tárgyalt s végül a tárgyaló felek abban állapodtak meg, hogy éppen azért, miszerint a szubvencióból semmi levonás ne eszközöltesék, a vállalkozó cég külön 10.000 korona kauciót tesz le azon célból, hogy az az előforduló és szükséges levonások fedezésére szolgáljon.

Ennek a megállapodásnak ellenére, a közgyűlés még is stiláris módosítás címén beiktatta a szerződésbe, hogy a levonásokat a városnak a szubvencióból is joga van levonni.

Az ily módon módosított szerződés ügyében hosszas táviratváltások és telefonbeszélgetések folytak a berlini cég és a város polgármestere között. Végre sikerült a berlini céget rábírní, hogy a módosításokat elfogadja, amit újabb huza-vona és tárgyalások elkerülése végett meg is tett. A berlini cég már kötelezőleg aláírta a módosított szakaszokat s a közgyűlés által ilyen elfogadott villamos szerződést, az úgy összes aktáival az illetékes miniszteriumnak jóváhagyás végett a tanács a napokban felküldi. A villamos vasut ügye ezzel az aktuálisan a városnál már befejezést ért, a további határozatok a magasabb fórum elé tartoznak.

Otthon-kávéház

= fényesen átalakított új helyiség. =
Fülkék társaságok számára.
Kényelem és elegancia. ELSŐRANGU
= KISZOLGÁLÁS. Uj billiárdok. =
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK.
NAPONTA CIGÁNYZENE.
= SZÁLLODÁNK ELSŐRANGU. =
TISZTÁN BERENDEZETT SZOBÁK.

Idegenforgalmi ankét.

A kassai kamara akciója.

Átirat a törvényhatóságokhoz.

A kassai kereskedelmi és iparkamara az idegenforgalom érdekében akciót indított. Most küldte ki a körlevelet a felvidéki törvényhatóságokhoz, melyben alaposan kifejti az akció jelentőségét. A körlevél főbb érvei a következők:

A körlevél.

Az a rohamos fejlődés, amelyről a közlekedésügy történetének utolsó évtizedei tanuskodnak s amely az utolsó utazást már nemcsak megkönnyítette, hanem bizonyos fokig a modern élethez tartozó szükségé, sőt élvezeté tette: új viszonyokat s új helyzetet teremtett az idegenforgalom terén. Hatalmas bevételi forrás nyílt meg benne a városok, vidékek, sőt országrészek számára, aminek föllismeréséből már önként következett annak belátása, hogy egyesek épp úgy, mint a városok, de a társadalom általában, sőt az állam is komoly érdeklődést tanusítanak a kérdés iránt és messze kiható voltát méltányolva, minden eszközzel siessenek az e téren megnyilatkozó törekvések támogatására.

Gsztrák idegenforgalom.

Tervszerű, céltudatos munka folyik ma már Európaszerte ezen a téren. Például nem kell messze mennünk, elég, ha a szomszédos Ausztriában történőkre hivatkozunk, ahol az örökös tartományok mindegyike fejlett, erős szervezettel szolgálja az ügyet saját határai között s ahol ennek a szervezetnek működése magánosok, közintézmények, városok, a tartományok és maga az állam részéről páratlanul lelkes és áldozat kész pártfogásban részeseül.

Idehaza nemcsak nem voltunk eddig képesek eleven és nagyobb méretű idegen-

forgalmat létesíteni, hanem saját közönségünk körében is tulon-tul érezhető a külföld vonzó ereje.

Mi a teendő?

Ez a jelenség olyan, amely fölött nyugodtan napirendre térnünk nem lehet. Lehetetlen megbékülni annak gondolatával, hogy a magyar haza természeti szépségeiben és érdekességeiben rejlt nagy kincsnek kellő kamatozásáról lemondjunk. Lehetetlen tétlenül túrnunk azt, hogy százezrekre, sőt milliókra menő összegek vándoroljanak anélkül, hogy elkövetnének mindent, itthon való megtartásukra, sőt minden erőnkkel törekednénk a külföld közönségével is gyarapítani azoknak számát, akik mint turisták, kéjutasok, vagy tanulmányutak tevők járják be ezt a természeti szépségekben bizonyára nem szegény országot. Ha egyébrt nem, már csak a közvetlen közelünkben folyó hatalmas akciónak ellensúlyozása céljából is szükség van arra, hogy az idegenforgalom ügyét erőteljesen, az eddiginél sokkal intenzívebben karoljuk fel és az arra hivatott tényezők mindent elkövessenek az idevágó törekvések sikerének biztosítása érdekében.

Mind ezt föllismerve és méltányolva, kamaránk elvállalta azt a feladatot, hogy megtegye a kezdeményező lépéseket és akciót indítson, amelynek célja az idegenforgalom fejlesztését állandóan és rendszeresen szolgáló szervezet létrehozása az illetékes tényezők, a társadalom és a legközelebből érdekeltek bevonásával. A kamarai területünkhöz tartozó Tátravidék, a magyar föld vonzerőinek egyik legjelentősebbike, mely önként kínálkozik a forgalomnak központjául, igen kedvező alkalmat biztosít nekünk az akció bevezetésére és oly praktikus eredményekkel való igazolására, amelynek az egész országra való kiterjesztésének kell, hogy alapjáivá váljanak.

Az ankét.

A teendők és az akciók részleteinek megbeszélése végett — lehetőleg egy hónapon belül — egy kamaránk szekhelyén tartandó nagy értekezletet óhajunk egybehívni. A megtartás idejét külön meghívó útján fogjuk közölni.

HIREK.

— Vidéki előfizetőinket tisztelettel fölkérjük, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be. A NAPLO előfizetése egy évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 5 korona.

— A kassai népszámlálás. Tegnap befejeződött a népszámláló biztosok munkája. Az elkészített számlalélapokat és gyűjtőleveket most beszolgáltatják a felülvizsgálóknak, akik azután az egészet összegezik s e hó 28-ig elküldik a központi statisztikai hivatalnak. Sok népszámláló biztos még nem tudott elkészülni munkájával és 6k még egy napi határidőt kaptak arra, hogy munkájuk eredményét beszolgáltatassák Varga Kálmán tanácsoshoz, a népszámlálási felügyelőhöz. A népszámlálási iroda a közönség számára közölte, hogy mindazok, kik a jelzett időig a számláló biztos által akár tévedés, vagy bármi okból fel nem vettek volna, a népszámlálás pótlása céljából január hó 15-ig a népszámlálási irodában (városháza) jelentkezhetnek. Mindebből nyilvánvaló, hogy még egy pár napig

A téli fűtőanyag

a legjutányosabban, pontos szállítás és kedvező feltételek mellett csak STROH HENRIK SZÉNRAKTÁRÁBAN SZEREZHEŐ BE. ELSŐRENĐÜPOROSZ és SZILÉZIAI SALONKÖSZÉN, valamint PIRSZÉN (coaks), ugymint TŰZIFA a legszolidabb módon árusítatik. Megrendelések Fő-utca 83. az órás üzletben. Raktár Eszterházi-u. 21. sz.

várákozunk kell, ha pontosan meg akarjuk tudni a népszámlálás eredményét. Kétségtelen, hogy mutatkozik szaporodás a város népességében, de a lakossági arányszám emelkedése nem mondható túlságosan kedvezőnek.

— **Vegyvizsgáló állomás.** A belügyminiszterium a napokban Szatmárnémeti városban törvényhatósági vegyvizsgáló állomást létesített. Amint értesülünk, a vegyvizsgáló állomás vezetője dr. Szóbel József kassai származású törvényszéki hites vegyész lett.

— **Windischgraetz herceg betegsége.** Windischgraetz Lajos herceg, akinek betegségéről hírt adtunk, mint értesülünk, a teljes javulás útján van és felgyógyulása rövid időn belül várható.

— **A „Kassai Kazinczy-Kör”** az idei ciklusban, minden pénteken a következő előadásokat fogja rendezni: 1. jan. 13-án. Dr. Horváth Lajos: A spiritizmus és a tudomány. 2. jan. 30-án. Jósika Gyula báró: A Trianon színpadja. (Egynéhány vonás Mária Antoinette életéből). 3. jan. 27-én. Dr. E. Nagy Olivér: Bosznia és Hercegovina politikai, társadalmi és gazdasági szempontból (vetített képekkel). 4. febr. 3-án. Péchy Gáspárné, sz. Bartóky Mariska: Novella. 5. febr. 10-én. Vass Keresztély: A lovagkor. 6. febr. 17-én, 24-én és márc. 3-án. Dr. Nyiredy Jenő: A moderna kémia vívmányai a mezőgazdaságban, iparban és kereskedelemben (kísérletekkel, a főgimn. kémiai termében). 7. márc. 10-én. Dr. Kundt Erő, Az angol regény. 8. márc. 17-én. Lakatos Artur, A modern iparművészet. 9. márc. 24-én. Dr. Pap Ilés, A középiskola napi kérdéseiről. 10. márc. 31-én. Dr. Strachon Nelly, A modern szobrászat (vetített képekkel). Az előadások január és február havában délután 5 és fél órakor, márciusban 6 órakor kezdődnek. Az előadások helye (6. sz. kivételével) mindenkor a városháza nagyterme.

— **Az éhségtől.** Néhány nappal ezelőtt érkezett meg Amerikából Sáfár Farkas 28 éves mármaroshuszti származású ember. Szerencsét próbálni ment ki az ujjvilágba, de a határon feltartóztatták s mert nem volt elegendő pénz a zsebében, visszaküldték Magyarországra. Pénz nélkül bolyongott Kassán egy ideig, de kéregetni nem akart. Meghuzta magát a Kert-utca melletti vasúti farakások között és ott tengődött napokon keresztül. Végre is az éhségtől egész beteg lett és az első rendőrnök önként elmondta a szomorú történetet. A mentők beszállították a kózkórházba.

— **Életunt főhadnagy.** Eperjesről táviratozzák: Preczlik Gyula, a 67. gyalogezred főhadnagya föbelőtte magát és meghalt. Preczlik vőlegény volt. A múlt hónapban tartotta eljegyzését s ezért nem is sejtik, hogy mi az oka öngyilkosságának.

— **Molnár Ferenc esete.** Fényes Samu dr., a ragyogó tollu publicista, az *Ültörő* című lapjában foglalkozik Molnár Ferenc esetével. A jeles író az erkölcs szempontjából védi meg Molnár Ferencet és olyan meggyőző érvekkel világít be az eset rejtekeibe, hogy aki a cikket elolvasta, az tisztán lát a nagy botrányt felvert szerelmi ügyben. Itt hosszadalmas volna a cikket részletezni, úgy élvezetes és megkapó, ahogyan a maga eredetiségében olvastuk.

— **Összeesett.** Schrankó András, a Schalkház portása ma reggel a járdán hirtelen összeesett és halántékán megsérült. A gyorsan előhívott mentők beszállították a kózkórházba.

— **Hölgyeknek a leghasznosabb meglepetés.** Saját gyártmányu legjobb keztüim minden színben. 3 pár dobozban tágitóval 8 K, 6 pár dobozban tágitóval 15 K, 12 pár dobozban tágitóval 28 K, Illatszerek, szappanok. Blumberg keztüis, Fő-utca 89.

— **Ladvenszky Rezső bútorgyáros Kassa, Fő-utca 88.** Francziskánus templommal szemben. **Allandó nagy raktár teljes lakásberendezésekről,** saját készítményü keményfa butorok. — Vállal függönyöket és szőnyeget nyáron át moly elleni megóvásra. Kapható Mönningféle molyirtó szer 1—2—3 korona áron.

Berger nagy kávéház
az előkelő közönség találkozóhelye.
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Színház.

KASSAI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1911. évi január hó 11-én

CIGÁNYSZERELM,

Regényes operette 3 felvonásban.

Személyek:

Dragotin Péter	Tihanyi Vilmos
Boleszku Jonel	Somogyi Erzsé
Dimitreou Kajetan	Sziklay József
Józi, cigány	Barna Andor
Mózi, koresmáros	Ujváry Lajos
Masu, Dragotin inasa	Bartha István
Zorika, Dragotin leánya	Várady Margit
Jolan, unokahuga	Sarkadi Rózi
Kőrösházi Ilona, birtokosnő	Hornyai Janka
Julesa, Zorika dajkája	Vágóné

Műsor:

Csütörtökön, Cigányszerelm.
Pénteken, A könyvtárnok. Vigjáték.
Szombaton, A testőr. Vigjáték.
Vasárnap d. u., Luxemburg grófja. Op.
este, A barrikád. Színmű.
Hétfőn, A barrikád.
Kedden, A barrikád.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőházból.

Budapest, jan. 11.

A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnökölt.

Elnök kihirdeti a tegnapi bizottsági tagválasztás eredményét.

Napirend előtt Polónyi Géza szólalt fel s kifogásolja, hogy a bankszabadság meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalásakor az érme-szerződést is tárgyalják.

Elnök kijelenti, hogy a bankszabadság 8-ik pontja értelmében az érme-szerződés tárgyalása is ide tartozik.

Attértek a bankszabadság meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalásának megkezdésére.

Wickenburg Márk gróf előadó ismerteti a javaslatot.

Kossuth Ferenc az előadó beszédének egyik helyével foglalkozik, amelyben Wickenburg gróf azt monddta, hogy az önálló bank valóságos csapás lenne Magyarországra nézve. Az osztrák parlament is foglalkozik e kérdéssel, már pedig azt mindenki tudja, hogy az osztrák parlament egyáltalában nem mozditja elő a magyar törekvéseket és hogy az előadó a magyar képviselőházban ezt a kijelentést tette, ez nem idevaló. Az önálló magyar bank nélkül gazdasági önállóság nem lehet s enélkül az önálló magyar állam felépítése is teljesen lehetetlen. Ezen javaslat tárgyalásánál az egész függetlenségi tábor összefog, együtt lesz.

— Elfelejtik — ugymond — a surlódásokat a cél kedvéért, Foglalkozik a hadügyi kiadásokkal, mely a hat és fél milliárdot üti meg s így most már egészen nyakig fegyverben leszünk. Magyarországnak nincsen szüksége nagyhatalmi állásra.

Sok hühö semmiért.

A Molnár-Széchi affér vége.

Budapest, jan. 11.

A Molnár-Széchi afférnak ma reggel lovagias uton való tolytatása volt. Molnár Ferenc tegnap este provokálta Széchi segédei útján, akik Bakonyi Károly és Mester Sándor voltak. Széchi segédei dr. Alabi Henrik és dr. Baracs Marcel voltak. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, huszonöt lépésnyi távolságból kétszeri golyóváltás tiz másodpercnyi időközben.

Ma reggel volt a pisztolypárbaj. A lövések közül egyik sem talált. Ezzel az ügy lovagias uton befejezést nyert és így a holnapi napra kitűzött törvényszéki tárgyalás elmarad.

A kormány pénztárvizsgálata.

Déva, jan. 11.

A belügyminiszterium kiküldöttei ma felülvizsgálták Déva város pénztárát, ahol több szabálytalanságot állapítottak meg a pénzkezelés körül. A polgármestert és a főjegyzőt állásuktól felfüggesztették.

A lezuhant aviatikus.

Belgrád, jan. 11.

A tegnapi lezuhant Russzián aviatikus temetése ma ment végbe Belgrádban. A temetésen óriási közönség vett részt, amelyen Péter király is képviseltette magát, György herceg pedig hatalmas koszorút küldött ravatalára.

Gallérok, kézelők

és az összes fehérneműek kifogástalan gyors vegytisztítását és fényezését

Bradovka Gyula

vegytisztító és gőzmosó-gyára eszközök

Kassa, Kiobusitzky-u. 4. sz.

Felvételi intézet: Kossuth Lajos-u. 24. sz.

Alapítva 1812.

Alapítva 1812.

Ugyanott képviseletet kerestetnek

— az ország minden részén. —

A kassai kir. tszk. tkvi. osztályától.

9955. tk. 1910.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a kassai kir. törvényszék területén Kassahátori községben fekvő:

I. a kassahátori 192. sz. tjkvben A. I. 1-8 tsz. alatt foglalt 46., 98., 137., 215., 237., 344., 345. hrszámú ingatlanoknak s legelő, erdő illetményeknek B. 2. sz. alatt a Jaczkó Jakab nevén álló jutalékára 670 korona,

II. a kassahátori 36. sz. tjkvben A. I. 7. sz. alatt foglalt 279. hrszámú ingatlanok A. 2. sz. alatt a Jaczkó Jakab nevén álló jutalékára 52 kor. kikiáltási ár mellett Gaskó Rudolf végrehajtónak Jaczkó Jakab végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverés az 1881. LX. tc. 144. s az 1908. XLI. tc. 21. és köv. §-ai alapján 79 K. 52 f. tőke követelés s járuléka, nemkülönb az ezennel 19 K. 10 f. megállapított árverési kérés költségei kielégítése végett elrendeltetvén, ennek Kassahátori községben a község-háznál leendő fogantatása végett határnapul az 1911. évi április hó 7-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki, a mikor az ingatlanok a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól eladatni nem fognak.

Venni szándékozók tartoznak bánatpénz fejében ad I. 67 kor. s ad II. 5 kor. 20 f. az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezeihez letenni.

Ha valaki az árverésen a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tesz, tartozik bánatpénzt az általa ígért ár 10%-ig kiegszíteni, ellenesetben ígérete figyelembe nem jön s az illető árverelő a nyomban tovább folytatandó árverésen részt nem vehet.

Nem tartoznak bánatpénzt letenni az 1908. XLI. tc. 21. §-ában megnevezettek az ott felsorolt feltételek fenforgása esetén.

Ezen árverés a kassahátori 192. és 36. sz. tjkvben C 1/a és C 1/a sz. alatt a Jaczkó Anna javára bekebelezett szolgálmi jogot nem érinti.

Kassa, 1910. december hó 30.

Soós Béla, s. k.
tszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Lévay,
tkvvezető.

== Egy 15-16 éves fiú ==
kifutónak

felvétetik Vitéz A. utóda könyv, kő- és műnyomdájában, Kass.-Harang-utca 9-ik szám alatt.

Tèlen át

nem érdemes a fehérműt otthon mosatni, mert
HALTENBERGERNÉL
a ruha legnagyobb megkimélése mellett mossák a fehérműt, suly szerint mán-gorolva és vasalva, darabonként való árszámítás mellett. Háztól való elhozatal és házhoz való szállítás.
Gallérok, kézelők
felülmulhatatlan kivitelben tükörfénnyel vasaltatnak. TELEFONSZÁM 70.

Murányi József kiadó.

BAUERNEBL ES FIA, KASSA

SÖRFOZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR == **KORONA SÖR** == **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legujabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönb arjegyekkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e serfözde söre méretik ki.

ETERNA

Ha Ön a legprecízebb, legelegánsabb, a legtekéletesebb órát keresi, a fenti szót el ne felejtse. Az ETERNA schweizi órák páratlanul állnak a világon.

A Schild Frères & Cie. Grenchen (Schweitz)

„ETERNA“ világhírű gyártmányainak egyedüli raktára:

HEILMANN HENRIK

órás és aranyműves, Kassa, Kossuth Lajos-utca 9-ik szám.

Raktárán saját gyártmányu briliáns, gyémánt ékszerek, drágakövek, arany, ezüst és kínai ezüst tárgyak. Elfogad legkényesebb aranyműves és órás munkát. A legmodernebb gépekkel és műszerekkel felszerelve. Törött aranyat, drágaköveket és ezüstöt vásárol vagy becsereél. Zálogházban elhelyezett ékszerekről a zálogjegyek magas áron vásároltatnak.

Felsőmagyarországi központi takarékpénztár részv.-társ.

Fő-utca 21. szám alatt.

Betéteket takarékkönyvecskére vagy folyószámlára legelőnyösebb feltételek mellett gyümölcsöztet**Leszámítol** váltókat, kölesönt nyujt betáblázásra vagy folyószámla alakjában — — —**Vesz- és elad** értékpapirokat, sorsjegyeket, külföldi pénzeket, átutalásokat közvetit Amerikába és bármely külföldi piacra — — —**Előlegek (lombard) értékpapirokra.****Foglalkozik a bankszakmába vágó összes üzletágakkal.****Zörlesztés** (annuitásos) jelzálogos kölcsönök nyujtása legelőnyösebb feltételek mellett.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.)
Telefonszám: 21.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF

ELŐfizetési árak:
Helyben: Egész évre 16 korona, Fél évre 8, Negyed évre 4.
Vidéken: Egész évre 20 korona, Fél évre 10, Negyed évre 5.
Egyes szám 4 fillér.

A közegészségügy fejlesztése.

A miniszterelnök vitázáró nagy beszéde az egész házban nagy megnyugvást keltett. A belügyi tárca keretei közé tartozó valamennyi sarkalatos problémát felölelte, nem tért ki egyetlen megnevezett kényes kérdés elől sem és hogy beszédének a nyomában még sem kelt diszonáns kritika, ez bizonyítja, hogy közérzésnek adott hű kifejezést.

A beszédek ilyen általános hatását a negatív körülményen kívül azonban sokkal meggyőzőbben igazolják azok a pozitívumok, amelyek beszédének egyes részében feltaláltak.

A közegészségügyről van szó. Arról a kérdéstről, mely a nemzeti élet energiájának leghívebb fokmérője és a melynek fejlesztésén és cél tudatosságán rajta sarkal ugyszólván a nemzet egész jövője.

A miniszterelnök beszéde s amin ez a beszéd reálisan felépül: a belügyi költségvetés mind e kérdésekre szintén csak megnyugtató választ ad. Számszerűen azt látjuk, hogy a belügyi tárca kilencvenöt milliót meghaladó költségéből ennek közel egyharmadát a tágabb értelemben vett közegészségi kiadások teszik. Ebből pedig azt látjuk, hogy amíg 1909-hez, az utolsó költségvetési törvényhez mérten az idei belügyi tárca budgetje tizenegy millióval emelkedik, addig az összes belügyi szükségletekkel szemben ebből a tizenegy millió többletből egymagára a közegészségügyre, az egészségügyi intézményekre és a betegápolási alapra ötödfél millió költségtöbblet esik.

A hangosan beszélő számok mellett a miniszterelnöknyilatkozata, mit a közeljövőre nyújtott, alkalmas arra, hogy a közegészségügy még kétségtelenül fennálló hiányaira nézve is a teljes megnyugvás érzését váltsa ki mindnyájunkból. A kormányt a legkomolyabban foglalkoztatja a szándék, hogy a kórházépítő városoknak hathatós állami segítséggel támogatón nyuljon a hóna alá s ezzel a létező kórházhiányon segítsen. Másrészt pedig a kórházsegélyektől már a jövő évben teljesen elkülöníti a betegápolási költségeket, nehogy az utóbbiak a tényleges kórházsegélyeket ezen túl hátrányosan befolyásolhassák. A községi és kör-orvosok anyagi helyzetén, ami a közegészségügy helyes szolgálatával olyan szoros kapcsolatban van, di-jaik már megállapított új szabályozásának életbeléptetésével és körzeteik megfelelő és kényelmesebb kikerekítésével fog tetemeset lendíteni. Őszre reméli, hogy a magánorvosok nyugdíj-intézetének régóta vajudó és méltányos kérdését is előbbre segítheti az állami hozzájárulás meghatározásával.

Ime: mindannyi fontos és hatásában nagy horderejű intézkedés, ami mind közegészségügyünk lelkiismeretes fejlesztéséről és eljövendő még biztatóbb alakulásáról tanuskodik.

Berger nagy kávéház

Fagylalt a la Gerbaud.
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Tavaszi ujszerű angol double kelmék
Nyári costüm és ruha imqrimé selymek
Grenadin, delain, ruhavászon és finom mosóárúk
Női fehérneműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

POLITIKA.

(A Kassai Estilap tudósítójától.)

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délben ülést tartott, amelyen elfogadta a szabaddalmak védelméről szóló törvényjavaslatot.

A király utazása.

A király ma reggel 8 órakor udvari külön vonatán Wallseebe utazott, hogy a husvéti ünnepeket Ferenc Szalvátor főherceg családjánál töltsen.

A király e hó 18-án Badapestre érkezik.

Montecuccoli kitüntetése.

A király Montecuccoli tengerészeti főparancsnokot az aranygyapjas rend lovagjává nevezte ki.

Justh Gyula üdvözlése.

A függetlenségi és 48-as párt ma délelőtt testületileg tisztelgett Justh Gyulánál és üdvözölte öt névnapja alkalmából.

Amikor a zsarnok megjőd.

A menekülés iskolája.

A nagyérdemű közönséget, mely felelősség nélkül osztja a kegyét annak, akinek akarja és amely indokolás nélkül itél kegyvesztetté neki nem tetsző művészeket, ezerfejú zsarnoknak szokta a művészvilág nevezni. Az elnevezés találs a benne rejlő hasonlat csodálatosképpen más vonatkozásában is megáll. A zsarnok csak addig játsza a kényurat, amíg nyugodtan terpeszkedhetik uralkodói székében, de ha ez ingadozni kezd, neki is inába száll a bátorsága. Nincs komikusabb látvány, mint az, mikor az élet és halál ura, a maga életéért reszkető rabszolgává, a félelem rabszolgájává válik.

Ilyen komikus látvány szokott az is lenni, ha a közönséget pánik fogja el s a helyükön ezéltt méltóságteljesen üldögélő, írók és színészek sorsa felől itélkező nézők izgatottan ugrálnak fel, hogy saját

becses bőruk épségéről gondoskodjanak. Az ezerfejú t. c. publikum zsarnoki hajlamai is bizony csak addig tartanak, amíg maguk békében maradhatnak.

Mindenesetre furcsa, hogy a zsarnok egy cseppet sem törődik azzal, miként kerülhetné el adandó alkalommal a komikumot. Azt megteszi a publikum, hogy parádés felvonulásokból, diszmenetekből próbát rendez, nem restelli a fáradtságot akkor sem, ha etikett-szerű hódolások próbálásáról van szó, de azzal semmit sem törődik, hogy veszély esetén hol és hogyan kell menekülnie egy olyan helyről, melyben naponként megfordul.

A kassai színházban enyhébb pánikot okozott tegnap néhány néző türelmetlensége, mely a gyakorlatlanságból támadt. Ugyan milyen zavar és félelem tört volna ki a nézők között, ha véletlenül nem egy kis perzselt posztó-szag, de egy égő diszlet lángja csapott volna ki a nézőtérre. Hiszen ez is könnyen megtörténhetik, csak egy kis rövidzárlat kell hozzá. Pedig még a felesapó láng sem jelent azonnali halálos veszedelmet, mert a vasfüggöny teljesen tüzmentesen szigeteli el egymástól a szinpadot s a nézőteret. De hát a gyakorlatlan publikum nem gondol erre, jut is neki eszébe, hogy a szinpadon tüzoltók vannak és zápor-készülék működik. Az ijedt ember csak a menekülés útját keresi, ha mindjárt tudja is, hogy éppen izgatott magatartása az, mely elzárja előle a gyors menekülés lehetőségét.

Akik tegnap az első sorokból akartak menekülni, azok nem a közvetlen-közeliükben lévő vész-kijárat felé igyekeztek, hanem a hátsó ajtók felé. Arra persze egyikük sem gondolt, hogy ott a hátul ülőknek kell szükség esetén menekülniök. Aki pedig a tüzet észreveszi, nem gondol rá, hogy arra a szinpadon levőket figyelmeztesse, s jól lehatugy látja, itt a menekülés a legokosabb dolog, se szó, se beszéd, hanem elébe kerül

olyan nézőknek, akiknek a helyük pedig közelebb esik a kijáráshoz.

Egyszóval nem ártana, ha a tűzoltók fáradságot vennének maguknak ahhoz, hogy a publikumot is kitanítsák, hogyan kell veszély esetében viselkednie. A közönség szívesen vállalkoznék a kitanításra, mert hiszen azt kerülné el vele elsősorban, hogy komikussá ne válják, amire pedig mindenkifelett vigyáz.

Gaal Mózes előadásai.

A szülők, tanítók és gyermekek számára.

Hogy a jövő iskolájának feladatai felől az érdekelt körök megfelelő tájékozást szerezzenek, a tanítók népevelői és szociális hivatásuk sikeres betöltéséhez szakszerű irányítást kapjanak, a tanítók és szülők az iskola és család egymáshoz való viszonyáról felvilágosítást nyerjenek és az ifjuság történeti szociális és erkölcsi mesék művészi előadásának hallgatása révén mélyenható esztétikai élvezethez jussanak, a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízta Gaal Mózes budapesti tisztviselőtelepi állami főgimnáziumi igazgatót és író, hogy a tanítók, szülők és gyermekek részére Kassán előadásokat tartson.

A kitűnő író szerfölött érdeemesnek ígérkező előadásait f. évi ápr. hó 29-én és 30-án a legényegyesület nagytermében fogja a következő programmal megtartani:

Április 29-én szombaton d. e. 9 órakor a tanítók részére „Hozzuk az iskolát közelebb az élethez az iskola család” címmel. Nyomban utána következik a beszélgetés a következő kérdésekről: 1. A tanító-egyesület működése és munkaprogramja. 2. Az ifjusági egyesületek szervezete és működése. 3. A dalárda szervezése. 4. A Néptanítók Lapja. 5. A tanítók társadalmi tevékenysége. 6. A tanítóképzés (tanítói, megyei könyvtár). 7. A tanító és a gyermekvédelem.

Ugyanaznap d. u. 5 órakor ugyanott lenne a szülők számára tartandó előadás, Ennek tétele: „A gyermek a legbecesebb vagy.”

Másnap 30-án d. e. 11 órakor mesél a gyermekeknek: 1. Deák Ferencről. 2. Menjünk egy órány múhelybe. 3. Mese a kevély fiúról.

A magunk részéről is ezen előadásokat a nagyközönség becses figyelmébe a legmelegebben ajánljuk.

— **Vásárcsarnok — de nem Kassán.** Szeged város nagyszabású vásárcsarnokot épít. Most készültek el a tervek és költségvetés. Az épület egyemeletes, 97.4 méter hosszú és 43.4 méter széles lesz. 4270 négyzetméter területet építenének be. A vásárcsarnokban négy, egyenként négy méter széles és hét méter magas csarnok lesz felső világítással. A vásárcsarnok hosszában, a két oldalon fülkék lesznek, a hentések, mészárosok, husiparások számára megfelelő hűtőkkel. Külön ut lesz a közönség és külön a kocsi számára. Az emeletre elektromos felvonókon szállítják fel az árukat. Az épület belső szerkezete teljesen vasból készül. A földszinti részen a különféle életmódszer-árusok számára 285 elárusítóhely lesz, míg az első emeletre 172 elárusítóhelyet terveznek. Elárusítóhelyek lesznek a pincében is. Az utcára üzlethelyiségek nyílnak. Az építés 700 ezer koronába kerülne. Ez összegnek 5 és fél százalékos amortizációja évi 38.500 korona. Az összes évi kiadás 65 800 korona leune. Ezzel szemben 92.600 korona bevételre számít a tervező.

Mikor is hallunk erről Kassán?

A törzsorvos büne Mit mond Merwán?

Ártatlannak tartja magát.

Egy újságíró meglátogatta dr. Merwán Miklós, kassai cs. és kir. törzsorvost, aki ellen tudvalevőleg a kassai cs. és kir. helyőrségi bíróság, katona szabadság miatt vizsgálatot rendelt el. A vád alá helyezett és állásától felfüggesztett törzsorvos fölött e hónap folyamán mond ítéletet a katona bíróság. A törzsorvos a nála megjelent újságírónak a következőket mondta:

— Nekem nem szabad nyilatkozni az ügyről, amíg a vizsgálat folyik ellenem. Csak annyit mondhatok, hogy *ártatlan vagyok és hogy a vagyonomat a prakszomból szereztem.* Nézzen ide. Itt van a könyvem. Minden garast beírok, minden beteg nevét és betegségét feljegyzem.

Fellapozza a könyvet és lapról-lapra mutatja.

— Feller Katalin fizetett öt koronát, Kocsis Gábor fizetett 14 koronát, báró X fizetett 100 koronát, Tetszik látni Ittvana végeredmény. Januárban összesen 1030 koronát

kerestem. A könyveimet mind be terjesztettem a hadbíróshoz. Onnan kiderül minden krajoár jövedelmem. Tíz év alatt összesen — átlag ezer korona havi jövedelemmel és a fizetésemmel együtt — az *százezer korona.* Nn. Itt a vagyonom. Takarékosan élünk, én reggel hattól késő délutánig dolgozom. Vagy itthon rendelek, vagy a kórházban kezeltet a betegeket.

— És mi van azzal a levéllel?

— Arról én nem tehetek, hogy nekem leveket írnak.

Itt az asszony átakarta venni a szót.

— Csekáj, csekáj — mondta az orvos, azután folytatta: — Ez a levél egy olyan dolog, amiről nem beszélhetek, mert nem vádolhatom meg a felelősségemmel. Mert nem úgy áll a dolog, ahogy azt beszél. Én nem bontottam fel levelet. *Az a legény, aki hozta nem nekem adta, hanem elvették tőle és felbontották.* Szabad ezt tenni? *Ez, kérem, spionázs. Különös dolog, hogy megcímzett levelet elfogjanak.* Most aztán kihallgatják mindazokat, akik könyvemben szerepelnek. Hogy milyen címen adtak nekem pénzt.

— És mit remél az ítélettel, törzsorvos ur?

— Azt nem lehet tudni. Az ember a hadbírósnál sohase tudhatja. *De nem bizonyíthatnak rám semmit,* mert én mindig szabályszerűen jártam el. Akit én kiszuperáltam, az bizonyosan alkalmatlan volt.

— Mi van doktor Menkes-szel, aki a levelet írta?

— Ő ellene is folyik a vizsgálat. Egyébként az ő ügyéről nem tudok semmit.

Pánik a színházban.

Egy kiégett nadrág riasztotta meg a közönséget.

A kis szökevény tegnapi előadását egy nálunk eddig még soha meg nem történt incidens zavarta meg. A harmadik felvonás javában folyt, amikor a földszint harmadik széksorának közepén felállott egy ur és egy hölgy. Baloldali szomszédaik, mintegy hatan szintén felálltak, hogy utat engedjenek a távozni akaróknak. Ugyanekkor azonban a negyedik széksor közepén ülők is felkészülődtek az indulásra, ami megint egy csomó embert állított talpra.

A közönség alig ért rá gondolkozni a hirtelen távozás oka felől, amikor a színpadon is megakadt a játék. Tihanyi Vilmosnak és Sziklai Józsefnek négy kardalossal

volt épen jelenete, amikor Tihanyi orrát égésnek a szaga ütötte meg. Uglátszik ezt a szagot érezték a felülhelődött nézők is. Tihanyi azonnal odasugott Sziklainak: „Füstszagot érzek. Nézz ki, hogy mi az!”

Sziklai kiment a színpadról s Tihanyi bár folytatta a játékot, tovább kémlt és fürkészett a szemével. Ezalatt persze zökkent egyet a jelenés, a kardalososok tétován néztek körül, ami nyugtalaná tette a közönséget. Ugyanekkor Hornyai Janka, gyors iramban szaladt keresztül a színen. Mindez egy perc alatt történt. A földszinten, de a páholyokban is már felállogáltak a nézők, többen elbagyták helyüket, amikor Tihanyi Vilmos, aki időközben észrevette, hogy a színpadon álló Szepesi nevű kardalos felgyürt nadrágjának a hajtása perzselődött meg, előrelépett a sugólyukhoz és hársány hangon kiáltotta:

„Nincs semmi baj, kérem tessék nyugodtan lenni. A nyugugalom a fő!”

Azután odakapott Szepesi nadrágjának a felhajtásához és mutatta, hogy mi volt az égett szag okozója.

Tihanyi okos lélekjelenléte és bátor magatartása, — mert folytatta a jelenést — eloszlatta a közönség ijedelmét s most már visszszállingózott mindenki a helyére. Tihanyit megtapsolták s miután az időközben kiment Mihalik Béla tűzoltóparancsnok is visszatért helyére s megnyugtatta a közönséget, az előadás tovább folyt annak rendje és módja szerint.

Az egész incidenst az okozta, hogy a kardalososok jelenés előtt a színészek utcai bejárájánál dohányoztak s amikor sietve szippantották az utolsó, egy vigyázatlanul eldobott cigarettá becselt Szepesi Manó nadrágjának a felhajtásába, ahol egy kis kerek foltot perzselte ki.

— Tisza István gróf és a vármegyei tisztviselők. Tisza István gróf a belügyi költségvetés alkalomával igen megleghangu beszédet mondott a képviselőházban az országos vármegyei tisztikar anyagi helyzetének megjavítása érdekében. A beszéd hatása alatt az országos tisztikar központi szervezete elhatározta, hogy monstre-küldöttséget vezet Tiszához, hogy jóindulatu támogatásért imponzans módon fejezze ki köszönetét. Az előkészületek a küldöttség szervezésére már javában folytak

==== Doubl angol kelmék, legujabb anyag kosztümökre, kaphatók =====

VÁRY GYULA cég Kassa, Fő-utca 76. szám alatt lévő selyem menyasszonyi kelengyék és női-divat raktárában.

Mosó különlegességek.

Napernyő ujdonságok.

Beyer világhírű fehéremű gyártmányából teljes választék

is, amikor Tisza István gróf levelet intézett dr. Horváth Józsefhez, a vármegyei tisztviselők országos egyesületének igazgatójához, amelyben felkéri, hasson oda, hogy a küldöttség tervétől álljanak el.

Tisza István gróf levele folytán a tervezett küldöttség ezuttal elmarad ugyan, ehelyett azonban mozgalom indult meg, hogy Tisza István gróf a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének örökös tiszteletbeli tagjává választassék. A tagajánlást száznál több egyesületi tag aláírásával a husvéti ünnepek után összehívandó rendkívüli választmányi ülés fogja tárgyalni, amely egyszersmind a státuszrendezés új alapját is diszkurzió tárgyává fogja tenni.

Hírek

— **Bacsányi-kör** f. hó 18-án, (kedden) este 8 és fél órakor a Kereskedő Ifjak Köre helyiségeiben (Fő-utca 60. I.) vitaulést tart, melynek tárgya a dr. Holländer Árpád előadása körüli vita lesz. E gyűlésre a Kör tagjait és az esetleges érdeklődőket ezuton hívja meg az elnökség.

— **Halálozás.** Özv. Rohringer Alajosné sz. Dévényi Ilona, 71 éves korában meghalt. Csütörtök délután temetik a Holló-utcai gyászházból. Az elhunytban Rohringer Sándor, a kassai kulturmérnöki hivatal elnöke és Rohringer Géza édesanyjukat gyászolják.

Footballmérkőzés a bajnokságért. Husvét vasárnapján dől el Északmagyarország footballbajnoksága. A Kassai Atletikai Club régi riválisával, az Eperjesi Torna és Vivő Együttessel találkozik. A mérkőzés a lehető legérdekesebb lesz, mert hiszen mindkét csapat — a bajnokságról lévén szó — legjobb embereit állítja oda, akik természetesen minden tudásukat és küzdőképességüket fogják a harcra belevinni. S amelyik csapat e mérkőzésből győztesként kerül ki, bátran nevezheti magát bajnoksapatnak. Reméljük, hogy a K. A. C. csapata e mérkőzésen meg fog felelni a várakozásnak s megmutatja, hogy a miskolciakkal szemben tanusított fényes játéka nem volt pillanatnyi dispozició.

— Az „Éva“ premierje tegnap este volt az Urániában s telt ház nézte végig a bűnös, hűtelen, szerelmes asszonyok történeteit. Ráth-Végh István az „Éva“ c. Uránia darab szerzője ragyogó mezben, stílusban és kiállításban mutatja be a szerelemrevágó asszonyt. A mozgóképek közül, „Carmen“, „Pillangókisasszony“, „Lancelot“ és „Eliána“, „A világ a szerelem körül forog“, „Francesca da Rimini“ stb. nagy tetszést keltettek. Az „Éva“ szerdán este 8 órakor kerül utoljára bemutatásra. Ez az Uránia darab az utolsó, amelyet Lifka

mérnök vendégszínház alkalmával előadott, amely május 1-én ér véget. Jegyek kedvezményes áron válthatók Radó Béláné dohánytözsdejében. A legközelebbi előadások vasárnap lesznek katonazone kísérettel.

— **Egy erdőőr vérengzése.** Nyit-ráról jelentik: Hiba Sándor diószeghi erdőőr összeszólalkozott Cviacsela József kelecsényi fiatal gazdával s oly dühbe jött, hogy a gazdát agyonlőtte. Egy a közelben lévő asszony segítségért kiáltott, mire az erdőőr az asszonyt is mellbelőtte. Az erdőőrt a galgóczi csendőrség letartóztatta. A súlyosan sebesült asszonyt a nyit-rai kórházba szállították.

— **Agyonszurt egy legényt.** A kassai kir. törvényszék ma délelőtt tárgyalta Bozics József 18 éves, perényi lakos bűnügyét, aki halált okozó testisértéssel volt vádolva. Bozics ez év február 11-én este megtámadta Tamás Józsefet s a korezmában jelenlevők szemelátára egy éles nagy késsel leszúrta. A kés a tüdőt járta keresztül, Tamás rövid idő alatt kiszenvedett. A mai főtárgyalásra felvonult 12 tanu igazolta, hogy Bozics József előre megfontolt szándékkal követte el véres tettét és ezért halált okozó testisértés miatt 3 évi és 6 hónapi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős.

— **Rendőri hírek.** A rendőrségen az éj folyamán a következő előállítások történtek: Bihar József, Goldfinger Vilmos, Fekete János koldulás miatt; Bodnár Péter, Ondik János, Kutha János, Litik Mihály botrányos részegség miatt és Dániel György, Gaál András, Horváth András, Horváth Mihály pedig csavargás miatt lettek előállítva.

Találtatott. Ma reggel a temető mellett Kapnitsky József talált egy zsákot, melyen 4 lyuk van, a tulajdonos a rendőrségen átveheti.

Felház

Hornyai Janka jutalomjátéka A kis szökevény.

A hajlékony dereku, táncos primadonnát szagos virágos szőntötte és zajos tapsok, amikor a szinpadra lépett. Sok-sok ajándék és egész virágerdő övezte, mikor az első felvonás után megjelent az ünneplésre hívó tapsokra. Az üde életvidámság, a ragyogó jókedv, mellyel Hornyai Janka aranyozta derésre a közönséget egy éven keresztül, tegnap mind visszasugárzott rá és bájos látvány volt a népszerűség fényözönében fürdő fiatal művésznő. A kis szökevény címszerpét kedvesen játszotta, friss elevenséggel mint

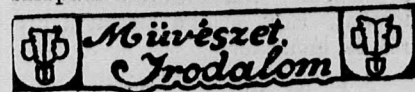
mindég s bőven volt része az újrázásokban.

Az est sikerét Pataky Vilma Carmenita szerepében emelte szép énekkel, jó játékkal és gyönyörű megjelenésével. Sziklai elegáns Stanley volt. Tihanyi kitűnő Flipper, aki pompás táncaival, szellemes játékával és eredeti ötleteivel pezsegettette az est jó hangulatát. Ujvári Tamarind testvér alakjában kacagató volt.

A közönség zsufozásig megtöltötte a nézőteret és egész estén át tapsolt a jó előadásnak.

— **A saison utolsó operett premierje.** Fall Leó, a bécsi híres operett komponista, aki az *Elvált asszony* című operettjével világsikert aratott, új operettjében, a *Babuská*-ban sem tagadta meg a hozzáfűzött várakozást. A Királyszínházban hetek óta a közönség óriási érdeklődése mellett adják a *Babuskát* s azt hisszük Kassán is teljes diadalt fog aratni Fall Leó új szerzeménye. A kassai társulat énekes-személyzete lelkes ambícióval készül a nagy hatású igérettel premierre. A librettisták: *Stein* és *Willner* egy kacagató francia vigjátékot dolgoztak át s így az új operett szövegrésze pompás humorral, kápráztató ötletekkel átszőtt cselekményt visz szinpadra. A vigjátéknak beillő cselekményt természetesen Fall Leó zenei invenciójával teljesen kiaknázza. Dalainak melodikus szépsége a megkapóan szép és tüzes keringők, mozgalmas táncjelentek mindvégig kifáraszthatatlanul teljes élvezetet nyújtanak. Az operett meséje akörül pendül, hogy egy márkai unokaöcsése *Tiborius* szerelmes egy falusi trafikoszó leányába, Ivettebe — akit mindenhol Babuskának becéznek. A márkai, hogy Tiborius ebből a szerelemből kiszakítsa, másrészt mert neki is nagyon tetszik Babuska, magával viszi Párisba a leányt és színésznővé képezeti ki. A márkai nagyon szeretne megszabadulni szeretőjétől Rosalia spanyol táncosnétól. De ez nem megyen könnyen. Buffon barátját kéri fel, hogy csábítsa el a kedves spanyol nőt. De kisül, hogy Bufonnak és még 12 urnak már régen van viszonya Rosaliával. A márkai erre Tiboriusat uszítja a táncosnéra és a csinos, fiatal legény hamarosan meg is hódítja Rosaliát. Erre a fortélyra a márkai leleplezi unokaöcsét Babuska előtt, hogy kiábrándítsa Tiboriusból. A márkai azonban felsül. Rosalia megszökik egy barátjával, Babuska pedig kibékül Tiboriusal és egymásé lesznek. A márkai végső elkeseredésben Ivette mamájánál, a trafikoszónál keres vigasztalást. Babuskát Vá-

radny Margit, Rosalia spanyol táncosnét Hornyai Janka, a kikapós trafikoszót Pataky Vilma játsszák, a márkait Tihanyi, Tiborius Sziklay adja. A „Babuska“ husvét hétfőjén kerül színre először, fényes szinpadon kialakításban.

Biró Lajos Kassán

A „Sárga liliom“ szerzője.

A Kultura Irodalmi és Művészeti Társaság — mint már jelentettük — április 23-án délelőtt 11 órakor a Schalkház nagytermében irodalmi matinét rendez. A pódiumon Magyarország egyik legnagyobb írója: Biró Lajos, a „Sárga liliom“ szerzője fog megjelenni a kassai közönség előtt. A modern magyar novella megteremtője ezuttal nem novellisztikus témát visz közönsége elé, amely régóta becsüli az ő kivételesen finom írói kvalitásait. Biró Lajos kitűnő előadó és kassai szereplésére a szabad előadás formáját választotta, amely a társadalom aktuális kérdéseire kapcsolódó gondolatoknak korlátlanabb keretet nyújt, mint a novella. Az illusztris író az „Az Ujság“ hasábjain előszeretettel foglalkozik társadalomtudományi kérdésekkel és cikkeiben nem csupán ragyogó írásművészetével, hanem eredeti gondolkodásával is lekötö az olvasó figyelmét. Kassán való megjelenése iránt óriási érdeklődés mutatkozik az intelligens körökben, ahol Biró Lajos hirdetett előadását irodalmi szenzációnak értékelik. A jegyek Breitner könyvkereskedésében kaphatók.

TÁVIRATOK.

A Kassai Estilap távirata.

A lordmayer látogatása.

Budapest, ápr. 12. Most már bizonyos, hogy London lordmayerja és a londoni tanács tagjai látogatást tesznek Budapesten.

Nagy Krimicsau.

Kopenhága, ápr. 12. Az itteni munkaadók tízenöt ezer különböző szakmájú munkást kizártak.

Reszisztencia a táviróban.

Budapest, ápr. 12. A budapesti táviró központ hivatalnokai két napra passzív rezisztenciába léptek, mert Gazdy Jenő hivatalfőnök tulajdonságos nagy munkára szorította őket.

Eötvös Bálint kibékül.

Budapest, ápr. 12. Ma kellett volna megtartani Eötvös Bálint

Világhírű Kobrak-cipők! Egyedüli elárúsítás: **Kobrak-cipők raktára** Kassa, Fő-u. 43. (a Dómmal szemben).

ügyében az első becsületsértési tárgyalást, de ez elmaradt, mert Blótvös Bálint kibékülésként van atyjával.

Liftszerencsétlenség.

Bpest, ápr. 12. A Párisi-nagy-áruházban ma szerencsétlenség történt. Egy szolga leesett a lift-ről és lábát törte.

A pezsgő forradalom.

Páris, ápr. 12. A pezsgőgyártó vidéken ismét forrongások vannak. A lázadók több gyárat megtámadtak és szétromboltak.

Látta már Ön

a legegánsabb izlésben utólérhetetlen

uri-divat kiállítást?

Győződjön meg róla, hogy a legmodernebb és a legelőkelőbb bel- és külföldi forrásokból beszerzett

uri-divat cikkek

nagy választékban, verseny áron csakis

Grósz Mór

uri-divat áruházában

Fő-utca 54. (Hadik-palota, a színházzal szemben) kaphatók.

Blusok, aljak és pongyolák

legelőcsöbben 277

Burger Miksa

áruházában kaphatók

Deák Ferenc-u. 31. sz.

Mérték szerinti ruhák jutányosan és pontosan készülnek. 277

Jávorszky János

cipész üzlete

Fő-utca 119. Laktanya-tér bejárat.

Legjobb modern cipőket készít mérték után. Mindenféle hibás lábra orthopéd cipőket a legzakosabb kivitelben szolid áron kéri.

Szíves pártfogást kéri 139

Jávorszky János cipész Kassa.

Hirdetések felvételnek.

STUBNYA FÜRDŐ

518 méter t. f. m.
38-48° C fokú hévízzel.
Budapest-Ruttkai fővonalon gyorrevonat megállóhely.

Javallatok:

REUMA KÖSZVÉNY

izületi és izomreumás megbetegedések, ischias, neuralgia (idegben-talmak), női bajok és bőrbetegségek esetében, eczema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkurák: porcellán-, kád- és természetes tükörfürdő, pakolás, izadási kurák, villamosítás, masszázs és hidegvízgyógykezelés. Pompás

fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatrahegység egyik tengersíkán és így megbecsülhetetlen mint gyógyhely is; nagy és szép park. Legelőcsöbbszárú, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmiszer. Saját fürdőzenekar, lawn-tenisz. Állandó élelő úri közönséggel. Hivatatos fürdő- orvos: dr. Alt Egon lovag székes főv. gyakorló orvos. — Előidéző: július 1-ig. Utóidéző: augusztus 20-tól. — 50% engedmény. — Kepes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

Angol női divatterem

nyílt meg Kassán, Deák Ferenc-utca 38. sz. alatt.

Kosztümök, alkalmi és utcai ruhák, paletok, pongyolák modern szabásban, pontosan a rendelt időre készülnek. — Gyászruhák 24 órán belül.

Szíves pártfogást kéri:

SZELEY JÓZSEFNÉ.

Jakobovics Armin és Testvére

első kassai buterminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39. sz. (Saját házában.)

A székesegyházzal szemben. — Telefonszám 71.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan dolgozott butorokból minden most használt fából és stýlben ugymint:

teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitos munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk srőnyegek- és függőnyökben.

— Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből. —

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a főpap-ság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dus raktár mindennemű részbutorokban. Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A n. é. közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizárólagos elárnyaltatását, illetve képviselőjét

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék

részére átvettük és ezen kitérés gyártmányból jutányos áron és mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható az a tömörfa-butor szállítók, fürdőszobák és viliák berendezésére.

Képes árjegyzékkel bérmentve szolgálunk.

Első Biztosító Intézet

katonai szolgálat esetére

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt.

Felsőmagyarországi vezérügynöksége:

Kassa, Kossuth Lajos-utca 14. szám, II. em.

Fiuk előnyös biztosítása katonai szolgálatuk idejére és nagykorúságuk idejére.

Rendes élet- és haláleseti biztosítás.

Nyugdíj-, özvegyi- és agkori járadék- : : biztosítás új módzatok mellett. : :

A besorozottak jelentékeny besorozási jutalomban, a biztosítottak a tiszta nyereség 60%-ban részesednek.

Olcsó díjtételek, szabadelvű feltételek. Biztosítási tőke: 62 millió korona; biztosítási alap: 22 millió korona.

Képviselők és ügynökök a legjobb javadalmazás mellett alkalmaztatnak. : : :